

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/44/2023
Identifikačné číslo spisu:	6123273641
Dátum vydania rozhodnutia:	19.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6123273641.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Poľnohospodárske družstvo Likavka, 034 95 Likavka, IČO: 00 195 596, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Svrčekom, Ružomberok, K. A. Medveckého 1503/1, proti žalovanej obci Bešeňová, Bešeňová, Ladislava Pudiša 66/2, IČO: 00 315 095, zastúpenej advokátskou kanceláriou URBÁNI & Partners s.r.o., Banská Bystrica, Skuteckého 17, IČO: 36 646 181, o zaplatenie sumy 9 681,49 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie v obchodnoprávnom spore vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 11Cn/3/2023 j e Okresný súd Žilina.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 31. augusta 2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Liptovský Mikuláš z dôvodu, že po podaní odporu žalovanou bol zo strany žalobkyne podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Okresný súd Liptovský Mikuláš s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že kauzálny príslušný súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetného obchodnoprávneho sporu je Okresný súd Žilina. Poukázal na znenie § 22 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého s účinnosťou od 1. júna 2023 na konanie v obchodnoprávnych sporoch je pre obvod Krajského súdu v Žiline kauzálny príslušný Okresný súd Žilina. Okresný súd Liptovský Mikuláš ozrejmil, že dňa 27. marca 2023 doručila žalobkyňa Okresnému súdu Banská Bystrica, pracovisko upomínacieho a exekučného konania, návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa proti žalovanej domáhala zaplatenia sumy 9 681,49 eur s príslušenstvom, titulom odplaty za prevod obchodného podielu na základe zmluvy o prevode obchodného podielu uzavretej

medzi žalobkyňou a žalovanou. Spor medzi žalobkyňou a žalovanou vyplývajúci zo zmluvy o prevode obchodného podielu, týkajúci sa absolútnych obchodných záväzkových vzťahov, je podľa Okresného súdu Liptovský Mikuláš nepochybne obchodnoprávnym sporom a kauzálnu príslušnosť súdom na jeho prejednanie a rozhodnutie je Okresný súd Žilina.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Liptovský Mikuláš a Okresnému súdu Banská Bystrica podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

4. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

6. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

7. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

9. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa § 22 písm. h) CSP (kauzálna príslušnosť súdu) účinného od 1. júna 2023, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

12. Podľa § 3 ods. 8 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. <. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Krajského súdu v Žiline je mesto Žilina a jeho obvod tvorí aj obvod Okresného súdu Žilina.

13. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

15. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky po dôkladnom preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že v danom obchodnoprávnom spore návrh na vydanie platobného rozkazu bol doručený upomínaciemu súdu pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, ktorým bola s účinnosťou od 1. júna 2023 novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde, ktoré v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní pokračuje na súde príslušnom podľa Civilného sporového poriadku, tvorí jeden celok, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania (§ 36 ods. 2 CSP). Okresný súd Liptovský Mikuláš, ktorému bola vec postúpená upomínacím súdom na pokračovanie v konaní vo veci nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou

od 1. júla 2023, skúmajúc kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu, vyslovil nesúhlas s postúpením veci s odôvodnením, že kauzálna príslušnosť súdom na rozhodnutie daného obchodnoprávného sporu je Okresný súd Žilina. Svoju kauzálnu príslušnosť namietol najmä s poukazom na okamžitú aplikovateľnosť novej procesnej právnej úpravy aj na konania začaté a nedokončené do 31. mája 2023. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica na prejednanie a rozhodnutie predmetného obchodnoprávného sporu.

17. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť bolo potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnej normy upravenej v § 22 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný, a teda konanie bolo začaté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, ktorým bola s účinnosťou od 1. júna 2023 novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vznikla otázka, či sa nová právna úprava kauzálnej príslušnosti má vzťahovať aj na obchodnoprávne spory začaté pred účinnosťou novely.

18. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konanie začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Preto pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach ustanovené inak, konajúce súdy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov aplikujú novú právnu úpravu počnúc momentom jej účinnosti.

19. V súvislosti s novelou zákona o sídlach a obvody súdov bola prijatá aj novela Civilného sporového poriadku, ktorá zákon doplnila aj o prechodné ustanovenie § 471c k úpravám účinným od 1. júna 2023, podľa ktorého konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Uvedené prechodné ustanovenie predstavuje výnimku z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku, avšak vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných. Pre zachovanie princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je preto potrebné novú právnu úpravu kauzálnej príslušnosti obsiahnutú v § 22 CSP aplikovať aj na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené konštatuje, že v prejednávacom obchodnoprávnom spore je s účinnosťou od 1. júna 2023 v zmysle § 22 písm. h) CSP súdom kauzálna príslušnosť na konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 Okresný súd Žilina, a to s ohľadom na skutočnosť, že žalovaná je právnickou osobou so sídlom v Bešeňovej, ktoré spadá do obvodu Okresného súdu Liptovský Mikuláš nachádzajúceho sa v obvode Krajského súdu v Žiline; rešpektujúc zároveň princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy. Intertemporálne ustanovenie § 471c CSP *expressis verbis* nerieši novoupravenú kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch vo vzťahu k začatým a doposiaľ neskončeným sporom, ktoré boli po 1. júni 2023 postúpené upomínacím súdom na súdy príslušné podľa Civilného sporového poriadku. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd dodáva, že v danom spore o príslušnosť došlo k naplneniu predpokladov skúmania kauzálnej príslušnosti v zmysle ustanovenia § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023 (v čase vyslovenia nesúhlasu s postúpením sporu Okresným súdom Liptovský Mikuláš, ako i v čase rozhodovania sporu o príslušnosť), podľa ktorého kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky dopĺňa, že pri určení súdu kauzálnu príslušného na konanie v danom obchodnoprávnom spore prihliadal aj na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu prax (napr. uznesenie sp. zn. 4Ndob/14/2020 z 30. decembra 2020, uznesenie sp. zn. 5Ndob/3/2023 z 26. júla 2023) a čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku. Súčasne považuje za potrebné ozrejmiť, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady *perpetuatio fori*, keď k zmene príslušnosti (zavedením kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch prišlo na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu. Preto pokiaľ v priebehu konania príde k zmene právnej úpravy spočívajúcej v zavedení kauzálnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju príslušnosť podľa

§ 40 CSP, zostáva zachovaná príslušnosť v konaniach začatých podľa predchádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré však v rámci novely CSP prijaté nebolo.

22. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Okresného súdu Liptovský Mikuláš s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, keďže na konanie v danom obchodnoprávnom spore je kauzálna príslušnosť Okresný súd Žilina.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.